

Ärila

Utmed postföringslinjen Esklistuna-Sparreholm inrättades en poststation i Ärila med 1875 års ingång. Där blev komministern L E Lundquist föreståndare med 100 kr i årsarvode. Detta höjdes till 340 kr genom poststyrelsens beslut den 27 april 1875. Till grund för detta låg motiveringar i ett tre foliosidor långt brev från Lundquist den 17 mars, i vilket han hävdade att poststationen borde flyttas från gästgivaregården till komministergården vid Ärila kyrka. Olika omständigheter gjorde att poststyrelsen inte bara gick med på höjningen med tanke på avståndet mellan komministergården och gästgivaregården utan också beslöt att säga upp kontraktet med Lundquist på grund av poststationens dåliga lönsamhet. Poststationen drogs sålunda in med oktober månads utgång 1876. En form av ersättning fick man den 1 september 1878 genom att Erik Wilhelm Soldin antogs att "vara lantbrevbärare å linjen Eskilstuna-Anderslunda-Ärila kyrka". Han skulle "två gånger i veckan, fram och åter besörja lantbrevbäring under noggrant iakttagande av de föreskrifter, som innehållas i instruktion för lantbrevbärare eller som kunna komma att av Kungl.Generalpoststyrelsen meddelas". Omkring 15 år senare lyckades man med konststycket att få poststationen återinrättad den 1 juli 1891.

Poststationens namn Ärila ändrades till Ärla omkring 1909, då den var förenad med järnvägsstationen och Johan Gilbert var föreståndare. I modern tid har föreningen med järnväg upphört och den ersättande lantpoststationen blivit upphöjd till postexpedition den 1 oktober 1961, med ny terminologi förvandlad till postkontor från 1986. Svagt utnyttjande av betalningsservicen har bidragit till att poskontoret i projekt "Nät 92" lämnats ut på entreprenad till Konsum. Det ingår numera i den stora gruppen som kallas "post-i-butik". (Uppdatering 1996).

KORTLIVAD SÖRMLÄNSK POST

DEL 2

Erik Lindgren

Posthistorisk skriftserie 180

Uppdaterad 1996

Förord

Detta häfte är en utvidgning av häfte 179 och ägnas åt de poststationer i Södermanland som var kortlivade under sin första period, men som återinrättades efter kortare eller längre tid. Studierna av handlingar kring dem har i stort sett begränsats till deras första period.

I likhet med häfte 179 finner läsaren ibland hänvisningar till akter som förvaras på Postens centralarkiv. Det är min förhoppning att uppgivna diarienummer kan underlätta möjligheten att vid besök på arkivet få ta del av handlingarna.

Aspö

Ett 30-tal nya poststationer inrättades på det tjugonde århundradets första dag. En del av dem var dock nya endast i den bemärkelsen att de flyttades från den förutvarande platsen till järnvägsstationen. Men ett tiotal var helt nya lantpoststationer. En av dem var Aspö i Södermanland. En poststation med samma namn hade funnits i Blekinge under åren 1874-1877. Den återkom senare med namnet Drottningsskär.

Lustigt nog har även det sörmländska Aspö funnits med ett annat namn, men i omvänd tidsföljd. Poststationen hette då Botholm och kom till när postverket tog över ansvaret för kronobrevbäringen i Södermanland från januari 1875. Den 30 september 1879 drogs emellertid poststationen med namnet Botholm in. Den ersattes av lantbrevbäring från Strängnäs i förening med ett kommunombud. Den uppsagde poststationsföreståndaren, skolläraren Karl J Johnson, fick åta sig denna av postverket oavlönade befattning.

Johnson hade sin bostad intill Aspö kyrka och fortsatte att betjäna de sockenbor, med vilka lantbrevbäraren inte kom i direkt kontakt. Men det var en ren förmedlingstjänst och han hade inga poststationsinventarier. Han hade levererat in Botholm-stämpeln till postverkets persedelförråd samtidigt som han fick finna sig i att avstå från sitt årsarvode på 150 kr.

Tillkomsten av poststationen med namnet Aspö kan synas odramatisk. Aspö-borna tyckte inte att lantbrevbäraren var tillräcklig ersättning för den indragna poststationen Botholm. Det kom till synes i ett brev till poststyrelsen i september 1899, undertecknat av bland andra skollärare Karl Johnson, S Wrangel i Säby och E Svensk på Lagnör gård. Postmästare Gustaf Sjöbeck i Strängnäs avstyrkte vid sin utredning ett förslag att lantbrevbäraren skulle ökas från tre till sex turer i veckan, men han hade inte något emot "inrättandet av en poststation inom socknen, som påtagligen därav är i stort behov". Sjöbecks synpunkter gick hem i poststyrelsen, som beslöt att en poststation med namnet Aspö skulle inrättas vid skolhuset den 1 januari 1900. Den hamnade alltså i samma lokal som hade använts för poststationen med namnet Botholm. Till föreståndare med 150 kr i årsarvode antogs den nu 57 år gamle skolläraren Karl Johnson, samme man som hade svingat Botholm-stämpeln under nära nog ett lustrum drygt två decennier tidigare.

Den nya perioden för posten på Aspö blev dock inte ens så lång som den första. Poststationen drogs nämligen in redan med maj månads utgång 1901. Det var kanske inte den bästa lösningen. Ändå misslyckades kyrkoherde J G Laurells energiska försök sju år senare att få poststationen åter. Men skam den som ger sig. Ännu en gång skulle Aspö-borna få en poststation och nu med betydligt längre varaktighet än de båda första gångerna. Vid kommunalstämman med Aspö socken den 30 oktober 1923 diskuterades postfrågan och efter utredning öppnades den 1 april 1924 en poststation med namnet Mälar-Aspö i Dalby handelsbod med fru Amanda Gustafsson som föreståndare. Namnfrågan behandlades mera ingående vid detta tillfälle än när den tidigare poststationen på ön fått namnen Botholm resp Aspö. Poststyrelsen gjorde sålunda följande förfrågan till ortnamnskommittén i Uppsala:

"Kungl.Generalpoststyrelsen har beslutat att en poststation skall öppnas å Aspön i Mälaren. Postverkets distriktsmyndighet har såsom benämning å denna poststation föreslagit Mälaraspö, enär sockennamnet ansetts förete för stor likhet med Aspö (nu befintlig poststation) för att kunna godkännas. Namnet å den plats - Dalby - där poststationen avses skola förläggas, har ej kunnat ifrågakomma, enär en på detta sätt benämnd postanstalt redan finns inrättad. Kungl.Generalpoststyrelsen får äran anhålla om Edert yttrande och förslag i ärendet".

Svaret var kort och gott att någon erinran inte fanns mot namnet Mälaraspö. Den nya poststationen avvecklades med juli månads utgång 1953, sedan den bilåkande lantbrevbäraren gjorts allt mera effektiv. Som komplement till den inrättades ett postombud, som under perioden 1 augusti 1953 - 31 augusti 1957 använde en datumstämpel med gravyr STRÄNGNÄS POB 5 och därefter STRÄNGNÄS POB 1. Under 1970-talets dynamiska utveckling tillkom termen postställe i florän av olika postanstaltstyper. Enligt då tillkomna bestämmelser skulle postställenas datumstämplar innehålla två namn. I detta fall blev det STRÄNGNÄS 1 - MÄLARASPÖ. Poststället avvecklades med oktober månads utgång 1975.

Bogstaby

Vid Hammarby kronolänsmanskontor utmed postlinjen Nyköping-Svärdsbro-Gnesta öppnades den 1 januari 1875 en poststation med namnet Bogsta. Kronolänsmannen Erik Adolf Gillberg blev föreståndare. På hans ansvar skötte hustrun Octavia Gillberg poststationen. Det blev ändring mycket snart och genom beslut den 23 februari 1875 av poststyrelsen gick sysslan över till skolläraren M A Asplund. Poststationen flyttades från Hammarby till skolan vid kyrkan. I skolläraryhänder förblev poststationen under resten av dess livstid med Victor Wassberg som efterträdare till Asplund 1886 och Johan August Anders Gylling från och med 1916. Denna helt vanliga succession skulle inte motivera att poststationen hänförs till de kortlivade, men det ville sig så att den fick ett nytt namn som blev kortlivat. Poststationen började utnyttjas allt mindre efter tillkomsten av den förenade post- och järnvägsstationen i

Tystberga den 15 december 1913. Järnvägsgods avsett för Bogsta fick hämtas i Tystberga och även post avsedd för Bogsta visade sig komma till järnvägspoststationen, särskilt som den felaktigt ofta hade underadressen Tystberga. Dessutom valde en hel del att använda Tystberga som postadress och uträtta sina postärenden i järnvägsstationen. Detta var en bidragande orsak till att poststationen fick suffixet by den 1 maj 1916. Alternativet att vid det tillfället ändra poststationens namn till Hammarby godtogs inte (diarienummer Ib 1916:77).

Det var skollärare Anders Gylling som fick uppleva namnändringen den 1 maj. Han hade tillträtt som föreståndare för poststationen fyra månader tidigare men hans skötsel av den lämnade en del övrigt att önska genom att han som biträde anlätade sin hushållerska. Sådana bytte han åtskilliga gånger och ingen av dem ägde förutsättning eller förmåga att nöjaktigt kunna sköta poststationen. Trots detta överlämnade Gylling åt dem att på egen hand sköta postgöromålen, givetvis till allmänhetens missbelåtenhet. De flesta korrespondenterna överflyttade därför sin post till Tystberga, d v s använde sig av postadress Tystberga. Därifrån fick de sin post i en lösväska som befordrades med postföraren på ringlinjen Tystberga-Ludgo-Tystberga. Till sist kom till Bogstaby poststation i stort sett bara den post som var avsedd för landsfiskalskontoret i Rönö distrikt. Postmästaren i Nyköping liksom postdirektören i Linköping ansåg att landsfiskal G A Forssell lätt kunde få sin postservice med lösväska till sin bostad i Hammarby. För att den inte skulle komma för sent fram föreslogs att postföraren skulle fullgöra turen på ringlinjen i motsatt riktning mot vad som gällde, sålunda Tystberga-Hammarby-Ludgo-Kappsta-Runtuna-Tystberga.

Sedan postdirektionen inspekterat poststationen och påtalat bristerna i dess skötsel sade poststationsföreståndare Gylling själv upp sitt kontrakt och poststyrelsen beslöt den 9 april 1918 att poststationen skulle dras in med utgången av juni. Datumstämpeln BOGSTABY användes sålunda blott under två år och två månader, något som naturligtvis gett utslag i katalogernas noteringar.

Bälinge

Enligt ett brev den 10 december 1874 från poststyrelsen till landshövdingen i Södermanlands län skulle en poststation inrättas i Bälinge den 1 januari 1875 med kyrkoherden P G von Heideken som föreståndare mot 100 kr i årsarvode. Till Bälinge kom posten två gånger i veckan via en linje från den samtidigt inrättade poststationen i Bogsta, för vars skötsel kronolänsmannen Erik Adolf Gillberg fick ansvaret till en början. I september 1875 begärde poststyrelsen in vissa statistiska uppgifter från postmästarna för att kunna bedöma de små poststationernas lönsamhet. Postmästaren i Nyköping anmälde den 22 januari 1876 bland annat att frimärken hade sålts i Bälinge för kr 178:08 under det gångna året. Låga siffror visade också, enligt postmästarens sammanställning, poststationerna i Lunda med kr 143:30 och Tunabergshammar med kr 131:61. Det var egentligen bäddat för omdelbar indragning, men planerna på att införa lantbrevbäring gav åtminstone Bälinge att visst andrum. Under organisationsperioden skulle socknarna bland annat uppge namn på s k kommunombud, som kunde förmedla kontakten mellan brevberaren och de sockenbor, som denne inte nådde på brevberingsturen. Det namn som föreslogs vid kommunalstämmen den 9 februari 1879 godtogs inte, men vid stämman den 16 mars lanserades skolläraren J V Landberg. Han antogs till kommunombud och från 1880 års ingång ströks poststationen ur förteckningen och lantbrevbäring inrättades från Bogsta.

Med sitt ursprungliga namn skulle poststationen i Bälinge återuppstå den 1 april 1888. Detta föregicks av ett utdraget ärende som inleddes med ett brev i juni 1887 från några av församlingens företrädare. De redovisade till poststyrelsen starka argument och framhöll bland annat: "Att Bälinge poststation på sin tid ej lämnade önskad avkastning hade sin välgrundade orsak däruti, att av socknens 4 korresponderande familjer nödgades 2 med ej obetydlig kostnad hava sin post på Gnesta i anseende till den inskränkta postgången hit".

Efter en omfattande remissomgång beslöt poststyrelsen återinrätta poststationen den 1 april 1888. Till föreståndare antogs skolläraren Olof Lindgren med 75 kr om året i arvode. Även den nya Bälinge-stämpeln blev kortlivad. Postmästare Ernst Palmlad i Gnesta påtalade nämligen i

ett brev till poststyrelsen den 10 april 1890 att brev ofta blev felsorterade på grund av att ortnamnet Bälinge fanns på flera håll i landet. Särskilt ofta kom till sörm-ländska Bälinge brev som var avsedda för Bälinge i Åkerby, Uppland, och ibland hände det att brev, avsedda för Oppeby egendom i Bälinge förirrade sig till Oppeby poststation i Östergötland. Postmästare Palmlblad föreslog att poststationen skulle namnändras till Södermanlands Bälinge. Kontraktspost P F von Heideken föreslog däremot namnet Sundboholm med motiveringen att det på 1300-talet funnits en egendom i Bälinge socken med detta namn, omfattande nästan alla befintliga gods och under en tid ägd av den mäktiga familjen Grip. Länsmannen A Gillberg tillade i ett särskilt brev att Bälinge sockens kyrkoherdeboställe hade namnet Sundbo. Men landshövdingen ville annorlunda och föreslog i ett brev den 16 maj 1890, att poststationen skulle få namnet **Mosstena**, "vilket tillhör en i närheten av poststationen belägen större egendom". Poststyrelsen följde det förslaget och från den 1 juli 1890 fick poststationen namnet Mosstena. Med det namnet fanns en poststation i socknen till och med juli 1950.

Fogdö

Med 1875 års ingång öppnades en ny kärrpostlinje med två turer i veckan mellan Torshälla och Strängnäs, varvid poststationer inrättades vid Jäders och Fogdö skolhus. Till föreståndare för poststationen i Fogdö antogs folkskolläraren Robert Lindqvist med 100 kr i årsarvode. Efter framställning fick han beloppet fördubblat genom poststyrelsens beslut den 9 april 1875. Poststyrelsen beslöt den 29 september 1876 att poststationen skulle förvaltas av Josefina Lindqvist. En omorganisation av postföringen på linjen medförde indragning av poststationen med 1878 års utgång sedan poststyrelsen den 26 september 1878 uppdragit åt postmästaren i Strängnäs att säga upp Josefina. Oenighet på det lokala planet om hur organisationen skulle vara ledde till upprepade förändringar av postförings- och poststationsnätet inom närområdet.

Kommunalstämman den 29 mars 1897 uppdrog åt ordföranden Anders Jonsson och inspektor A F Lindström i Velnäs att begära hos poststyrelsen att få en poststation i Fogdö. Efter utredning ansåg poststyrelsen vid föredragning den 7 juli 1897 att framställningen inte borde föranleda till vidare åtgärd. Efter upprepade försök lyckades man slutligen få poststationen åter den 1 oktober 1906, då med handelsföreståndaren Carl Albert Engström som ansvarig med 150 kr i årsarvode. Han efterträddes den 1 juli 1910 av folkskolläraren Erik Leonard Larsson som lyckades utverka 300 kr i årsarvode. Det hade han inte någon större glädje av, för hans chefskap upphörde med september månads utgång samma år enligt poststyrelsens beslut den 23 september (diarienummer Ib 1910:1493). Senare försök att få poststationen återinrättad har misslyckats (dnr Ib 1923:69 och 1926:1346). En framställning, undertecknad den 30 oktober 1931 av bl a kommunalstämmans ordförande Carl Sack och kyrkoherde Robert Stenbeck, blev dock lyckosam i så måtto att poststyrelsen den 20 januari 1932 beslöt att stationär lantbrevbäring (d v s ett postombud) skulle inrättas i Lundby inom Fogdö socken. Föreståndaren för konsumtionsföreningens affär antogs till postombud med 30 kr i arvode per månad. Jag har inte lyckats få fram någon uppgift om när detta postombud avvecklades.

Torshälla—Strängnäs.									
T. F.	—	8,0	e. m.			Th. S.	6,45	—	e. m.
T. F.	10,0	10,15	e. m.	1,5	Torshälla postexpedition	Th. S.	4,30	4,45	e. m.
T. F.	11,0	11,0	e. m.	0,5	Jäders poststation.....	Th. S.	3,45	3,45	e. m.
O. L.	1,15	1,30	f. m.	1,0	Björnsund	Th. S.	1,15	1,30	e. m.
O. L.	2,45	—	f. m.	1,0	Fogdö poststation	Th. S.	—	12,0	midd.
				4,0	Strängnäs postexpedition.....				

1875 års tidtabell för kärrposten mellan Torshälla och Strängnäs.

Muskö

Till föreståndare för den poststation som med 1875 års ingång öppnades i Muskö antogs pastor P E Eriksson. Hans ovanligt ringa årsarvode, 30 kr, höjdes till 100 kr genom

poststyrelsens beslut den 12 februari 1875. Indragning av poststation ingick i planeringen för införande av lantbrevbäring. De olika kommunerna i landet delgavs planerna och ombads anmäla namn på de av postverket oavlönade kommunombud som skulle utgöra förmedlingslänk mellan brevberaren och de sockenbor som denne inte kom i kontakt med. Kommunalstämman i Muskö den 30 maj 1878 skulle på så sätt behandla frågan om den planerade lantbrevbäringslinjen Västerhaninge-Muskö. Pastor Eriksson var ordförande i stämman och erbjöd sig att bli kommunombud mot skälig ersättning av kommunen. Protokollet visar att 50 kr om året anslogs av kommunkassan för detta ändamål. Lantbrevberaren började sin vandring i oktober 1879 och Eriksson fick se sin poststation indragen med september månads utgång.

Han skulle emellertid under tre kvartals tid svinga en ny datumstämpel som tillverkades för poststationen i Muskö, återinrättad den 1 maj 1887. Skolläraren och klockaren Viktor Eugén Nilsson blev då föreståndare med 100 kr i årsarvode. När Nilsson avgick, uppehöll pastor Eriksson tjänsten från och med det nya seklets början till och med september 1900, innan skolläraren Nils Malmstedt tog över. Poststationen fanns sedan kvar till modern tid men ersattes med ett postombud den 1 oktober 1968.

Ornö

I ett brev till landskansliet i Stockholms län den 30 november 1874 redovisade poststyrelsen bland annat ett kontrakt med fjärdingsmannen Jan Eric Söderberg om att uppehålla tjänsten som föreståndare för poststationen i Ornö, som skulle öppnas med 1875 års ingång. Hans blygsamma årsarvode på 15 kr blev inte utbetalat till fullo. Enligt poststyrelsens beslut den 10 augusti 1875 tog skolläraren C O Lindqvist över poststationen med ett till 100 kr höjt årsarvode. Det motsvarade nästan exakt beloppet för sålda frimärken under 1877. Inte oväntat kom poststationen med bland de många som skulle ersättas med lantbrevbäring. Vid kommunalstämman den 26 maj 1878 utsågs C O Lindqvist till kommunombud såsom förmedlingslänk mellan

sockenbor och lantbrevberaren, vilken började fungera med oktober månads ingång 1879. Det blev sålunda en relativt kort livstid för poststationen, men den återinrättades den 1 maj 1902 sedan såväl kommunalnämnden som kommunalstämman behandlat postfrågan den 27 oktober 1901 och kyrkskolans lärare A Fridéen erbjöd sig att sköta poststationen "mot en årlig ersättning från postverket av 80 kr jämte frankoteckensprovision och församlingens bidrag". Den återinrättade poststationen blev bestående till modern tid.

Med ändrad terminologi kallades den postkontor från 1986 års ingång, men detta lämnades i projekt "Nät 92" ut på entreprenad och blev ett i den stora gruppen "post-i-butik".

Runtuna

Vid den redan befintliga postlinjen mellan Nyköping och Gnesta över Aspa inrättades den 1 januari 1875 en poststation i Oskarshäll med namnet Runtuna. Till föreståndare antogs handlanden Carl Oscar Gustafsson med 100 kr i årsarvode. Det höjdes till 200 kr genom poststyrelsens beslut den 30 mars 1875 och till 300 kr genom ett nytt beslut 1877. Som åtskilliga kolleger, fick Gustafsson uppleva sin poststations indragning i samband med att lantbrevbäring infördes. Förändringen inträffade med april månads ingång 1880. Förseningen i förhållande till de flesta andra lantbrevbärningar i länet hängde samman med ett komplicerat ärende om ändrad postföring. Poststationen återinrättades redan efter nio månader, men avtryck av den första datumstämpeln, som användes under mer än fem år, är förhållandevis högt noterade.

Svärtuna

Vid Svärta egendom inrättades den 1 september 1893 en poststation, som fick namnet Svärtuna. Detta gillade inte godsägaren Otto von Arnold, som själv i egenskap av föreståndare hade ett årsarvode på 50 kr från 1895 års ingång. Han begärde i ett brev till poststyrelsen den 11 januari 1898 att namnet skulle ändras till Norshammar. Under den följande remissbehandlingen uppgav länsstyrelsen bl a:

"På sätt sökanden även framhållit, är namnet Svärtuna oegentligt, då såväl socknens som egendomens namn är Svärta, vartill kommer att det flere gånger föranlett förväxling med poststationen Närtuna inom Stockholms län. Det synes därför vara lämpligt att utbyta namnet Svärtuna". I detta sammanhang föreslog länsstyrelsen Svärtagård i samråd med von Arnold, något som poststyrelsen accepterade. Ändringen genomfördes den 1 mars 1898 och med namnet Svärtagård fanns poststationen kvar till och med maj 1965. Namnfrågan var åter föremål för diskussion i samband med tillkomsten av järnvägen på sträckan mellan Järna och Nyköping. Flyttning av poststationen till järnvägens trafikant halt skulle då motiverat namnbyte till Långgruvan, något som dock inte genomfördes (dnr Ib 1913:2191).

Torö

I Storbyn på Torö inrättades den 1 januari 1875 en poststation med namnet Torö. Befallningsmannen A F Broman blev föreståndare med 25 kr i årsarvode, höjt till 75 kr genom poststyrelsens beslut den 20 septemember 1875. Poststationen drogs in den 31 mars 1879 och ersattes med lantbrevbäring i kombination med ett kommunombud. Till sådant utsågs kapellpredikanten Otto Morén, men det visade sig att han inte tog sin uppgift på allvar. Han ville inte ta befattning med post till enskilda personer, utan bara den s k kyrkoposten. Det var därför inte många som kunde dra nytta av lantbrevbäringen. De flesta fick i stället hämta och lämna sin post vid poststationen i Ösmo. Detta ledde till en framställning redan den 4 april 1879 från ett antal personer i Landsort. De ville ha den just indragna poststationen i Torö återinrättad och återopade den stora posttrafik som kunde föranledas av att det vid Landsort fanns tull-, telegraf-, lots- och fyrpersonal samt landstats- och ecklesiastiktjänstemän på Torön. Poststationen behövdes också, menade de, för sjöfarande som ofta sände brev när de anlöpte Herrhamra. Framställningen föranledde ingen åtgärd vid poststyrelsens föredragning den 15 april 1879. Efter en ny påstötning togs ärendet upp igen och den 1 oktober 1879 blev poststationen inrättad på

nytt, nu med förvaltaren F W Hallström som föreståndare. Även han fick 75 kr i årsarvode. Det var således en mycket kort törnrosasömn för poststationen i Torö men det har ändå satt sina spår i ortstämpelkatalogens notering. I modern tid drogs poststationen i Torö in den 31 mars 1960 och ersattes då av ett postombud under Nynäshamn.

Turinge

I ett brev till lanskansliet i Stockholm den 30 november 1874 bekräftade poststyrelsen att en poststation skulle öppnas med 1875 års ingång "i Turinge med fjärdingsmannen Johan Erik Sundvall som föreståndare mot årligt arvode av 55 kr, däruti ersättning för postföring från Södertälje till Turinge och åter är inbegripen". Sundvall skrev redan den 7 januari 1875 till kronofogde P A Mellin och bad om hjälp att bli befriad från kontraktet, vars innebörd han inte hade förstått. Under den följande utredningen ansåg kronofogden i sitt brev till länsstyrelsen den 19 mars 1875, att det var "lämpligt och behövt att en mindre poststation bibehålles i Thuringe och tager jag för givet att fjärdingsmannen Sundvall bibehåller den befattning därmed, som han redan sig åtagit, under förutsättning att ersättningen lämpar sig efter vägens längd, med beräkning av tvenne postdagar i veckan och utgår med 150 kronor årligen". Så blev det nu inte och trots att lanskansliet i ett brev den 12 april 1875 anslöt sig till kronofogdens uppfattning, beslöt poststyrelsen den 16 april att poststationen skulle dras in med månadens utgång. Kanske påverkades beslutet av kronolänsman C A Burströms inlaga i ärendet. Han ansåg nämligen att Turinge poststation kunde "utan någon stor saknad för vederbörande korrespondenter indragas". Poststationen blev således bara fyra månader gammal.

Tyresö

Poststationen i Tyresö som inrättades i januari 1875 när postverket övertog ansvaret för kronobrevbäringen i Stockholms län har visat sig svårdokumenterad för stämpelsamlande filatelister. Detta understryks av att katalogerna uppger mycket höga värden för frimärken stämplade under poststationens första existensperiod på 14 år.

Att Oscar-märkena med Tyresö-stämpeln värderas högt kan ha sin förklaring i att de första kom ut relativt kort tid före poststationens indragning den 31 december 1888. Däremot är det förvånande att det skulle vara brist på ringtypsmärken med stämpeln. En förteckning över poststationerna i Stockholms län, som gjordes upp för att överblicka vilka som var olönsamma, visar nämligen att frimärken hade sålts för 150 kronor under första året.

Det var dubbelt så mycket som årsarvodet till föreståndaren, fjärdingsman Sven Pettersson, och det borgade för att poststationen inte ifrågasattes till indragning när man sökte efter besparingsmöjligheter. Ett cirkulär till postförvaltarna i september 1875 föreskrev åtgärder i den riktningen.

Så småningom fann man ändå att det var mera lönsamt att ersätta poststationen i Tyresö med lantbrevbäring, en ändring som genomfördes med 1889 års ingång. Det blev två turer i veckan från postkontoret vid Lilla Nygatan i Stockholm. Fjärdingsmannen fick nu byta ut sin poststol mot lantbrevbärareuniform. Han sörjde för tyresöbornas post två gånger i veckan fram till sin död i oktober 1905.

I detta sammanhang fick poststyrelsen ett brev, daterat den 1 december 1905, från prins Eugen och greve Claes Lagergren m fl, i vilket man bl a framhöll att Tyresö hade utvecklats mycket genom tillkomsten av ett antal villor. Man önskade en poststation vid Tyresö gård samt helst daglig postförbindelse med Stockholm.

Framställningen ledde till att poststationen återinrättades den 1 april 1906. Mathilda Österlund i Tyresö fick teckna avtal om att transportera posten en gång om dagen mellan postkontoret Stockholm 2 och Tyresö med 200 kr i årsersättning och till poststationsföreståndare antogs folkskolläraren Adolf Stefanus Lidsell. Hans årslön blev

250 kr. Till hans meriter hörde att han varit föreståndare för poststationen i Torö sedan den 17 augusti 1896. Ändringen genomfördes med början den 2 april 1906. Ingen kunde väl vid det tillfället förutse den otroliga expansion som skedde senare och bland annat lett till att det finns fyra postkontor på Tyresö, varav det med beteckning Tyresö 3 motsvaras av det ursprungligen inrättade.

Utö

Förvaltaren W Schwartz blev föreståndare för poststationen i Utö som öppnades den 1 januari 1875. Han fick 100 kr i årsarvode, vilket förblev oförändrat under den tid poststationen fanns kvar i hans vård till och med september 1879. Kapellpredikanten Fredrik Schöldström utsågs vid kommunalstämman den 27 maj 1878 till kommunombud som förmedlande länk med den lantbrevbärare som i oktober 1879 ersatte poststationen. En kamp för poststationens återuppriktande påbörjades snart. Inte minst missgillade ägaren av Utö, M Andersson den nya ordningen. Han skrev i mars 1884 till poststyrelsen och bad att en poststation skulle inrättas med Fredrik Schöldström som föreståndare. Andersson åtog sig att betala avlöningen. Schöldströms bostad låg alldeles i närheten av tilläggsplatsen för ångbåtarna "Dalarö" och "Dalaröström". Han erbjöd sig att svara för transportererna däremellan och bostaden, i vilken poststationen skulle ligga.

Ärendet behandlades snabbt av poststyrelsen och poststationen återinrättades den 1 maj 1884. Dess överordnade postmästare Hjalmar Lagerheim i Dalarö föreslog i ett brev till poststyrelsen den 10 december 1889 att poststationen skulle dras in på nytt. Efter kontakt med länsstyrelsen beslöt poststyrelsen att poststationen skulle få vara kvar tills vidare. Handlanden Carl Axel Johnsson tog över poststationen 1893 och med olika föreståndare har den fått bestå. Dess relativt korta första period har medfört att brev och frimärken som stämplats under tiden 1875-1879 är svåra att anskaffa.